

novao dakovačkog biskupa Strossmayera apostolskim vikarom cijele Srbije. Kroz to vrijeme djelovali su među katolicima u Srbiji vrijedni svećenici misijonari barnabita o. Cezar Tondini, francuski propovjednik o. Marbeau, zatim o. Vilibald Czok, član reda kamalduleza. Na osnovu historijskih dokumenata osvjetljene su teškoće i borbe ovih požrtvovnih svećenika u njihovom pastoralnom radu zbog zakulisnog spletkarstva austro-ugarske diplomacije, koja je zbog svojih političkih interesa neprestano radila na osujećivanju sklapanja konkordata između bivše kraljevine Srbije i Sv. Stolice, služeći se pri tom klevetama protiv poštenja ovih revnih svećenika sve dotle, dok ih nije uspjela ukloniti iz Srbije. Kraljevina Srbija nije bila načelno nesklona konkordatu, što više, iz nekih činjenica se bjelodano vidi, da je bila vrlo predusretljiva. Brošura završuje sa patrijotskim refleksijama o današnjim prilikama katoličke crkve kod nas. U tom završetku vjerojatno da je pomutnjom piscu izmaklo, da je papa Nikola V. osnivač zavoda sv. Jeronima u Rimu, a u istinu je to papa Siksto V. — Brošura se naručuje kod samog pisca. Dr. J. Oberški.

Dr. Janko Šimrak: Crkvena unija u sjevernoj Dalmaciji u XVII. vijeku. Naklada »Narodne Prosvjete«, Zagreb. (Preštampano iz »Nove Revije«). Tiskara »Kačić«, Šibenik 1929., 8° — 32 sa prilogima faksimila dokumenata (5 slika).

Poznato je, kako je naš neutrudivi istraživač povijesti unije objelodanio već nekoliko opsežnih i vrlo važnih svojih radova na osnovu goleme kritički proučene arhivalne građe iz rimskih i domaćih arhiva, na osnovu kojih podao je našem naučnom svijetu sasvim nove kritičke znanstvene poglede na pitanje povijesti unionističkog pokreta u našim krajevima i na čitavom Balkanskom poluotoku. U ovoj monografiji najprije reasumirajući rezultate iznesene u predašnjim svojim studijama donosi vrlo tipičan primjer pozitivnih plodova unionističkog pokreta, a to je sjedinjenje Epifanija Stefanovića mitropolita Dalmacije u polovini 17. vijeka za pape Inocenta X. sa doseljenim vjernicima istočnog obreda u sjevernoj Dalmaciji njih oko 4000 i sa kaluderima manastira istočnog obreda, koji su na tom području spadali pod njegovu jurisdikciju. Sjedinjenje ovog mitropolite uslijedilo je na osnovu dubokog i iskrenog religioznog osvjedočenja. O aktu sjedinjenja poslao je taj metropolit po posebnim delegatima u Rim papi Inocentu X. tri pisma, i to dva na slavenskom, a treće na talijanskom jeziku, utvrđena vlastoručnim potpisom i pečatima toga mitropolite i pečatima manastira sv. Mihovila Arhandela u Zadru te istoimenoga manastira u Krki. Monografiju toplo preporučamo svima, koji se zanimaju za povijest unije kod nas. Dr. J. O.

Gross-Schneller: Udžbenik crkvenog prava katoličke crkve, preveo i dopunio osvrtom na posebne pravne odnose u Kraljevini Jugoslaviji Dr. Milan Novak, Zagreb 1930. Naklada školskih knjiga i tiskanica kr. banske Uprave savske banovine, str. XVI. + 456, cijena Din 120.—.

Udžbenik ovaj izradio je izvorno Dr. K. Gross, i. red. prof. bečkog univerziteta; Dr. H. Schneller, dvorski savjetnik u m., preradio ga je ka-